

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVAN JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Ammattistartti

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVAN JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA OPINTOJEN MUODOSTUMINEN	4
PAKOLLISET OPINNOT 30 ov	6
Opiskelu- ja elämäntaidot, 8 ov	6
Perustietojen- ja -taitojen vahvistaminen, 7 ov	6
Ammatinvalinta- ja urasuunnittelutaidot, 15 ov	7
VALINNAISET OPINNOT 10 ov	7
<i>Ammatilliset opinnot</i>	7
Äidinkieli 1, 1 ov	7
Matematiikka 1, 1 ov	8
Psykologia 1, 1 ov	9
Liikunta 1, 1 ov	9
Terveystieto, 1 ov	10
<i>Muut valinnaiset opinnot</i>	11
Asiakaspalvelu, 1 ov	11
Terveellinen ruoka ja ravitseminen, 1 ov	11
Ympäristötieto, 1 ov	12
Tulityö ja työturvallisuus, 1 ov	12
Hygieniaosaaminen, 1 ov	12
Digifotokoulu, 1 ov	13

LUKUSUUNNITELMA**AMMATILLISEEN PERUUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS**

Ammattistartti (20-40 ov)

Etelä-Karjalan ammattiopisto

TUTKINNON OSAT**PAKOLLISET OPINNOT, 30 OV***Opiskelu- ja elämäntaidot, 8 ov*

Elämänhallinta, 4 ov	4
Oma talous ja sen hallinta, 2 ov	2
Minä oppijana, 2 ov	2

Perustietojen- ja taitojen vahvistaminen, 7 ov

Äidinkielen kertaus, 1 ov	1
Englannin kielen kertaus, 1 ov	1
Matematiikan kertaus, 1 ov	1
Liikkeellä liikkuen, 1 ov	1
Tietotekniset taidot, 1 ov	1
Taito- ja taideaineet, 2 ov	2

AmmatINVALINTA- ja urasuunnittelutaidot, 15 ov

A Ammatteihin, koulutukseen ja työelämään tutustuminen, 10 ov	
Koulutusaloihin tutustuminen, 8 ov	8
Opintojen ohjaus, 2 ov	2
B Työssäoppimiseen valmentautuminen, 5 ov	5

VALINNAISET OPINNOT, 10 OV*Ammatilliset opinnot, 5 ov* 5

Äidinkieli 1, 1 ov
Matematiikka 1, 1ov
Psykologia, 1 ov
Liikunta 1, 1 ov
Terveystieto, 1 ov

Muut valinnaiset opinnot, 5 ov 5

Asiakaspalvelu, 1 ov
Terveellinen ruoka ja ravitsemus, 1 ov
Ympäristötieto, 1 ov
Tulityö ja työturvallisuus, 1 ov
Hygieniaosaaminen, 1 ov
Digifotokoulu, 1 ov

Yhteensä: **40**

Ammatillisiin opintoihin voi sisältyä myös muiden alojen opintoja.

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVAN JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA OPINTOJEN MUODOSTUMINEN

Yleiset tavoitteet

Pää tavoite on, että opiskelija täydentää valmiuksiaan hakeutua perustutkintoon johtavaan ammatilliseen koulutukseen. Opiskelija saa mahdollisuuden tutustua monipuolisesti eri koulutusaloihin, ammatteihin ja työelämään. Opiskelijalla on koulutuksen jälkeen valmiuksia ammatinvalintaan ja urasuunnittelun tekemiseen sekä edellytyksiä kasvaa aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi. Tavoitteena on, että opiskelijalla on koulutuksen jälkeen suunnitelma tai suunnitelmia siitä, mihin jatkaa opiskelussaan.

Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan tietopohjaa ja hänen valmiuksiaan opiskella ammatillisessa peruskoulutuksessa. Koulutuksen jälkeen opiskelijalla on sellaisia opiskelu- ja elämäntaitoja, että hän pystyy opiskelemaan ammatillisessa peruskoulutuksessa ja suoriutumaan siitä.

Opiskelija osaa hakea henkilökohtaisten tarpeidensa mukaista ohjausta ja tukea yksilöllisten tavoitteiden saavuttamiseen. Ohjauksen avulla hän saa itseluottamusta opiskelijana ja hänen vuorovaikutustaitonsa kehittyvät myönteisellä tavalla.

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta käytetään jäljempänä ilmaisua työssäoppimiseen valmentautuminen. Sen järjestämisessä tulee noudattaa lain 630/98, 16 §:ssä annettuja säädöksiä työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta.

Opintojen muodostuminen

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen laajuus on vähintään 20 ja enintään 40 opintoviikkoa. Koulutus valmistaa yleisesti kaikkeen ammatilliseen peruskoulutukseen, mutta sitä voidaan suunnata alakohtaisesti.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Elinikäisen oppimisen avaintaidoilla tarkoitetaan osaamista, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa selviytymisessä. Elinikäisen oppimisen avaintaidot kuvastavat yksilön älyllistä notkeutta ja erilaisista tilanteista selviytymistä. Ne lisäävät kaikilla aloilla tarvittavaa ammattisivistystä ja kansalaisvalmiuksia, ja niiden avulla opiskelijat pystyvät seuraamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia muutoksia ja toimimaan muuttuvissa oloissa. Niillä on myös suuri merkitys yksilön elämän laatuun ja persoonallisuuden kehittymiseen.

Kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin on sisällytetty Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen 2005/0221 (COD) mukaiset elinikäisen oppimisen avaintaidot:

1. oppiminen ja ongelmanratkaisu
2. vuorovaikutus ja yhteistyö
3. ammattietiikka
4. terveys, turvallisuus ja toimintakyky
5. aloitekyky ja yrittäjyys
6. kestävä kehitys
7. estetiikka
8. viestintä ja mediaosaaminen
9. matematiikka ja luonnontieteet
10. teknologia ja tietotekniikka
11. aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot otetaan huomioon ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opintojen tavoitteissa ja sisällöissä eikä niitä arvioida erikseen. Ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa painotetaan soveltuvin osin seuraavia elinikäisen oppimisen avaintaitoja:

- oppiminen ja ongelmanratkaisutaidot
- vuorovaikutus ja yhteistyö
- terveys, turvallisuus ja toimintakyky
- kestävä kehitys
- aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit.

Jatko-opintomahdollisuudet

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on, että koulutuksen aikana opiskelijan ammatillisen koulutuksen mahdollisuudet ja opintoväylät selkiytyvät.

Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen suorittamisen jälkeen opiskelijalla tulisi olla valmiudet siirtyä suorittamaan 120 opintoviikon laajuisia ammatillista peruskoulutusta oppilaitoksessa, näyttötutkintoperusteisena tai oppisopimuskoulutuksena. Opiskelijalla on mahdollisuus siirtyä myös kesken ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta suorittamaan ammatillista perustutkintoa, jos hänellä on siihen valmiudet ja koulutuksen järjestäjällä on tarjota hänelle opiskelijapaikka.

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kuvaus ja arvoperusta

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen on tarkoitus edistää koulutuksellista tasa-arvoa. Jokaisella opiskelijalla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua ammatilliseen koulutukseen sekä sijoittua koulutuksen jälkeen työhön ja yhteiskuntaan täysivaltaisena kansalaisena.

Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen toteuttamisen keskeinen arvo on opiskelijälähtöisyys. Koulutus suunnitellaan kullekin opiskelijalle yksilöllisesti sen mukaan, millaisia tarpeita ja kiinnostuksen kohteita opiskelijalla on. Opiskelijälähtöisyyden työvälineenä toimii opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Koulutuksen aikana nuorta ohjataan ja tuetaan, niin että hän voi kasvaa aktiiviseksi, vastuulliseksi ja sitoutuneeksi opiskelijaksi. Keskeistä on nuoren kuunteleminen, arvostaminen ja kannustaminen. Hän saa

kokemuksia osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Tavoitteena on, että opiskelija on koulutuksen päättyessä aktiivinen, vastuullinen ja opintoihinsa sitoutunut nuori. Motivaation ylläpitämiseksi opinnoissa käytetään monipuolisesti erilaisia ja työvaltaisia työtapoja.

Koulutuksen periaatteena on tarjota opiskelijalle erilaista ohjausta ja tukea opiskeluun, omaan elämään, tulevaisuuden suunnan hahmottamiseen sekä omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman alan löytämiseen. Opiskelijan vahvuuksia käytetään keskeisesti apuna ammatinvalinta- ja urasuunnittelussa mietittäessä erilaisia vaihtoehtoja koulutuksessa ja työelämässä. Tavoitteena on, että opiskelija sisäistää elinikäisen oppimisen ajatuksen itsensä kehittämisen ja urasuunnitelmansa perustaksi.

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistava koulutus on opiskelijalle kasvun, suunnittelun ja vaihtoehtojen pohtimisen aikaa. Koulutus parantaa opiskelijan oppimaan oppimisen taitoja ja vahvistaa opiskelijan opiskelunvalmiuksia tulevaisuutta varten.

PAKOLLISET OPINNOT 30 ov

Opiskelu- ja elämäntaidot, 8 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tunnistaa oman tapansa opiskella ja oppia
- käyttää erilaisia oppimisstrategioita
- motivoituu ja sitoutuu opiskeluun
- ymmärtää vastuunsa ja velvollisuutensa oppijana
- lisää itsetuntemustaan ja vahvistaa itsetuntoaan
- on tietoinen omista vahvuuksistaan ja osaa käyttää niitä hyväkseen
- osaa etsiä tietoa eri lähteistä
- hallitsee medialuku- sekä tietoteknisiä taitoja
- on saanut valmiuksia opiskella toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa
- on oppinut elinikäisen oppimisen avaintaitoja
- on hankkinut valmiuksia kotiin, yhteiskuntaan ja työelämään liittyvissä arkielämäntaidoissa ja osaa toimia yhteiskunnan jäsenenä
- on tietoinen fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä
- osaa toimia ryhmässä ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet

Opintojaksot

- Elämänhallinta
- Oma talous ja sen hallinta
- Minä oppijana

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät, itsenäinen työskentely

Arviointi

Opiskelu- ja elämäntaidot -opinnot arvioidaan suoritettu (S) - merkinnällä.

Opinnot katsotaan suoritetuksi (S), kun

- opiskelija ottaa vastuuta omasta opiskelustaan, tekemistään valinnoista ja yhdessä sovitusta asioista
- opiskelija ymmärtää koulutuksen merkityksen omalle elämälleen, osallistuu aktiivisesti jatkosuunnitelmansa laadintaan ja sitoutuu suunnitelman toteuttamiseen
- opiskelijalla on taitoja opiskella ammatillisessa peruskoulutuksessa
- opiskelijalla on sellaiset yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, joiden avulla hän pystyy toimimaan jäsenenä erilaisissa ryhmissä.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

Perustietojen- ja -taitojen vahvistaminen, 7 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- saavuttaa sellaiset äidinkielen, englannin, matematiikan, tietotekniikan ja taito- ja taideaineiden valmiudet, että hän pystyy jatkamaan opintojaan valitsemallaan opintoalalla
- parantaa mahdollisuuksiaan ja edellytyksiään päästä ammatillisiin opintoihin suorittamalla tiedollisia ja taidollisia opintoja sekä tarvittaessa korottamalla perusopetuksen oppimäärän arvosanoja

Opintojaksot

- Äidinkielen kertaus
- Englannin kielen kertaus
- Matematiikan kertaus
- Liikkeellä liikkuen
- Tietotekniset taidot
- Taito- ja taideaineet

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät, itsenäinen työskentely

Arviointi

Perustietojen ja -taitojen vahvistaminen arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä. Opinnot katsotaan suoritetuksi kun henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattu tavoite on toteutunut.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

Ammatinvalinta- ja urasuunnittelutaidot, 15 ov

- A Ammatteihin, koulutukseen ja työelämään tutustuminen
B Työssäoppimiseen valmentautuminen

Tavoitteet

Opiskelija tunnistaa kiinnostuksensa kohteita, vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja mahdollisia esteitään, jotta hän osaa tehdä ammatinvalintaa, koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Opiskelija hankkii tietoa työelämästä ja ammasteista sekä valmiuksia toimia työelämässä ja työssäoppimisessa työpaikoilla.

A Opiskelija

- hankkii tietoa eri ammasteista ja työympäristöistä sekä niissä edellytettävistä perustaidoista
- tunnistaa ja kehittää koulutuksessa ja työelämässä tarvittavia sosiaalisia taitoja
- on selvillä eettisistä ja esteettisistä kysymyksistä ammatillisessa koulutuksessa ja työelämässä
- tuntee toisen asteen koulutusrakenteen ja Suomen koulutusjärjestelmän
- perehtyy kiinnostuksensa mukaisesti eri koulutusalojen hakumenettelyyn ja valintakriteereihin sekä opiskelumahdollisuuksiin
- tuntee ammatillisen perustutkinnon suorittamistapoja ja muita koulutuksia
- asettaa realistisia tavoitteita itselleen ja koulutukselleen sekä muuttaa toimintaansa saamansa palautteen pohjalta
- osaa tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja ja perustella ne
- tutustuu kiinnostuksensa mukaisesti ammatillisen peruskoulutuksen opiskelu- ja opetusmenetelmiin osallistumalla opetukseen omassaan tai muussa ammatillisessa oppilaitoksessa
- tietää työnhakumenetelmiä ja työllistymiseen liittyviä tekijöitä

B Opiskelija

- hankkii monipuolisesti tietoa erilaisista työtehtävistä ja työympäristöistä työpaikoilla
- tuntee työssäoppimiseen valmentautumispaikan pelisäännöt ja noudattaa sopimuksia
- tietää työlainsäädäntöön ja työelämän käytäntöihin liittyviä perusasioita
- tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyviä vaaroja ja terveyshaittoja sekä suojautuu niitä vastaan oikein ja torjuu vaaraa aiheuttavia tilanteita ennalta
- ottaa vastaan ohjausta ja palautetta työpaikkaohjaajalta ja ohjaavalta opettajalta
- arvioi toimintaansa työympäristössä
- noudattaa työssäoppimiseen valmentautumisessa ammatillisen peruskoulutuksen työssäoppimisen periaatteita soveltuvin osin

Opintojaksot

A

- Ammatteihin , koulutukseen ja työelämään tutustuminen
- Koulutusaloihin tutustuminen
- Opintojen ohjaus

B

- Työssäoppimiseen valmentautuminen

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, käytännön työskentely, itsenäinen työskentely

Arviointi

Ammatinvalinta- ja urasuunnittelutaidot arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.

Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija

- tunnistaa ja tuo ilmi kiinnostuksiaan, vahvuuksiaan, valmiuksiaan ja mahdollisia esteitään elämänuraa suunniteltaessa
- tekee jatkosuunnitelmia ja asettaa realistisia tavoitteita koulutukselleen
- suorittaa sovitusti työssäoppimiseen valmentautumisen tehtäviä
- noudattaa sovittuja työelämän pelisääntöjä
- vastaanottaa ja hyödyntää palautetta työskentelystään
- osallistuu valmentautumisjakson keskustelutilaisuuteen ohjaavan opettajan ja työpaikkaohjaajan kanssa

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

VALINNAISET OPINNOT 10 ov

Ammatilliset opinnot

Äidinkieli 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää tekstien keskeiset käsitteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- hankkii eri tavoilla tietoa eri lähteistä sekä välittää sitä suullisesti ja kirjallisesti
- hyödyntää lehtiä ja muita viestintävälineitä tiedonhankinnassa
- arvioi omaa äidinkielen taitoaan ja kehittää sitä jatkuvasti

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät, itsenäinen työskentely

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arviointikohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Opiskelija			
Tiedonhankinta	hakee ohjatusti keskeistä tietoa selkeistä teksteistä	hankkii tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää luotettavia tekstejä	hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta
Tekstien ymmärtäminen	ymmärtää tekstin päätarkoituksen ja osaa yhdistää sen tietoja omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa	ymmärtää tekstin tarkoituksen ja pääsisällön sekä osaa yhdistää ja vertailla sen yksityiskohtia omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa suhteuttaen	ymmärtää sekä tekstin tarkoituksen ja sanoman että yksityiskohtien merkityksen, tekee johtopäätöksiä ja arvioi tekstin sisältöä ja ilmaisutapaa
Kirjallinen viestintä	tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita	käyttää sujuvaa lause- ja virrakerennettä ja jaksottaa tekstiä	hallitsee kielenkäytön perusnormit sekä hioo tuottamiensa tekstien kieli- ja ulkoasua
Vuorovaikutus ja kielenkäyttötilanteissa toimiminen	toimii asiallisesti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteissa osallistuu keskusteluun käyttämällä puheenvuoroja perustelee mielipiteensä osaa pitää lyhyen esityksen	toimii asiallisesti ja kohteliaasti vuorovaikutustilanteissa mm. työnhakutilanteissa osallistuu keskusteluun ja vie keskustelua tavoitteen suunnassa eteenpäin perustelee monipuolisesti mielipiteensä ja väitteensä saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vakuuttavasti osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti keskusteluun ja kantaa osaltaan vastuuta viestintäilmapiiristä perustelee monipuolisesti näkemyksiään sekä arvioi vaikuttamispyrkimyksiä pystyy puhuessaan ylläpitämään vuorovaikutusta, osaa havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Estetiikka. Viestintä ja mediaosaaminen. Teknologia ja tietotekniikka.

Matematiikka 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- hallitsee peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset ja käyttää niitä ammattiin liittyvissä laskutoimituksissa
- käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, oppimistehtävät, itsenäinen työskentely,

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Opiskelija			
Peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta ja mittayksikkömuunnokset sekä matemaattiset peruskäsitteet ja esitystavat	suorittaa työtehtäviin liittyvät rutiininomaiset laskutoimitukset ja tuntee keskeisimmät matemaattiset käsitteet ja esitystavat	suorittaa sujuvasti ammattiin liittyvät laskutoimitukset ja käyttää jossakin määrin matemaattisia käsitteitä ja esitystapoja ilmaisussaan	soveltaa ammattialalla tarvittavia laskutoimituksia ja arvioi tulosten tarkkuutta sekä hallitsee ammattialalla käytettävät matemaattiset käsitteet ja esitystavat
Matemaattiset menetelmät ja ongelmanratkaisu sekä tulosten arviointi	ratkaisee työtehtäviin liittyvät keskeiset matemaattiset ongelmat joko päättelämällä, graafisesti tai laskennallisesti sekä osaa arvioida tulosten suuruusluokkaa	ratkaisee ammattiin liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla sekä arvioi tulosten oikeellisuutta	soveltaa matemaattisia menetelmiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisussa ja asettelussa sekä arvioi menetelmien luotettavuutta ja tarkkuutta
Laskimen ja tietokoneen käyttäminen	käyttää laskinta ja tietokonetta työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien rat-	käyttää sujuvasti laskinta ja tietokonetta ammattiin liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaise-	käyttää soveltaen laskinta ja tietokonetta ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen

	kaisemiseen	miseen	
--	-------------	--------	--

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Matematiikka ja luonnontieteet.

Psykologia 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- havainnoi ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja tämän toimintaan vaikuttavia tekijöitä
- soveltaa oppimisen psykologiaa omaan opiskeluunsa
- osaa havainnoida ja ajatella kriittisesti
- osaa havainnoida tunteiden vaikutusta vuorovaikutus- sekä erilaisissa ryhmätilanteissa
- selittää omaa ja muiden käyttäytymistä psykologisen ja sosiaalipsykologisen tiedon avulla

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät, itsenäinen työskentely

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ihmisen psyykkisen kehityksen tunteminen	tuntee yksilön psyykkisen kehityksen perustana olevia psykologisia, biologisia ja sosiaalisia tekijöitä	ymmärtää psyykkisen kehityksen perustana olevien tekijöiden välisiä yhteyksiä eri elämänvaiheissa ja eri-ikäisinä	ymmärtää yksilön psyykkisen kehityksen mahdollisia ongelmia ja ymmärtää, että kehitykseen voidaan vaikuttaa
Oppiminen ja itsetuntemus	tuntee oppimistapahtumaan vaikuttavia keskeisiä tekijöitä	arvioi ohjattuna omaa oppimistaan tukeutuen psykologiseen tietoon	ymmärtää oppimista psykologisen tiedon perusteella ja soveltaa sitä omaan opiskeluunsa
Motivaation, tunteiden ja sitoutumisen vaikutuksen ymmärtäminen sekä omiin ja toisten työsuorituksiin	ottaa huomioon motivaation, tunteiden ja sitoutumisen merkityksen omaan suoriutumiseensa	toimii erilaisten ihmisten kanssa työ- ja opiskeluyhteisössään ja ymmärtää motivaation ja sitoutumisen vaikutuksen työsuorituksiin ymmärtää työhön sitoutumisen ja ryhmään samastumisen vaikutuksia työsuorituksiin ja työssä viihtymiseen	käyttää psykologian tietoa itsetuntemuksensa ja minäkuvansa parantamiseen tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä hallitsee työelämässä tunteitaan ja asenteitaan tilanteen vaatimalla tavalla
Psyykkisen työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen	edistää ohjatusti psyykkistä työ- ja toimintakykyään.	tietää psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämisen keinoja ja vaikuttaa työyhteisön hyvinvointiin myönteisellä tavalla ymmärtää mielenterveyden määrittelyn moniulotteisuuden	tiedostaa omaan jaksamiseensa ja stressinhallintaan vaikuttavia psyykkisiä tekijöitä sekä osaa vaikuttaa niihin jaksamistaan edistävästi osaa tarvittaessa hakea apua omiin tai lähipiirinsä mielenterveysongelmiin

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

Liikunta 1, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- edistää liikunnan avulla terveellistä ja aktiivista elämäntapaa ymmärtäen liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle
- tutustuu monipuolisesti terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistävään liikuntaan
- pitää yllä fyysistä toimintakykyään liikunnan avulla
- liikkuu ja toimii vastuullisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä
- edistää toiminnallaan ryhmän toimintaa ja turvallisuutta.

Opetusmenetelmät

Yksilölliset- ja ryhmäliikunnat, itsenäinen liikuntaharrastus

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

Arvioinnin khteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

	Opiskelija	Opiskelija	Opiskelija
Fyysisen toimintakyvyn tukeminen ja vahvistaminen	Käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja	Käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja monipuolisesti	käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja monipuolisesti
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla	Pitää ohjattuna yllä fyysistä toimintakykyään	Pitää yllä fyysistä toimintakykyään	seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään
Vuorovaikutus ja yhteistyö	Ymmärtää ohjattuna liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille	Ymmärtää liikunnan merkityksen omalle fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnilleen	ymmärtää liikunnan merkityksen fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille
Terveyden, turvallisuuden sekä toimintakyvyn huomioon ottaminen	Osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan sekä noudattaa reilun pelin periaatteita	Osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen	osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteita
	Noudattaa yleensä turvallisuutta liikunnassa.	Toimii liikuntatilanteissa turvallisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä.	edistää toiminnallaan ryhmän turvallisuutta.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Vuorovaikutus ja yhteistyö, Terveys, turvallisuus sekä toimintakyky.

Terveystieto, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osoittaa toiminnallaan ja tiedoillaan halua ja kykyä ylläpitää ja edistää terveyttä
- ymmärtää fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä omassa elämäntavassaan ja toimintaympäristössään
- tietää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksestä ihmisen hyvinvoinnille
- tietää tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset ja osaa ehkäistä terveyttä kuluttavia tekijöitä
- tietää terveyttä edistävästä elintavoista ja tottumuksista
- ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet ja ottaa ne huomioon toiminnassaan
- tunnistaa alansa keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa kehittää työskentelytapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyyttä yhteistyössä muiden kanssa
- osaa ehkäistä tapaturmia, hallitsee tavallisimmat ensiaputilanteet ja avun hakemisen ja osaa toimia ergonomisesti
- tietää väestön terveyseroista ja tavallisimpien kansansairauksien riskitekijöistä ja niiden ennaltaehkäisystä
- tunnistaa omaan jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa toimia jaksamista edistävällä tavalla
- osaa tarvittaessa käyttää opiskeluterveyden- ja muita terveydenhuoltopalveluja, hyödyntää terveysliikuntaa ja ymmärtää niiden merkityksen toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätehtävät ja harjoitukset, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn ja tehtävien ja kokeiden suorittamista.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen	ottaa ohjattuna huomioon tavallisimpia terveyttä edistäviä elintapoja ja tottumuksia (kuten liikunta, ravinto, lepo, uni, virkistys, mielenterveys, ihmissuhteet, seksuaaliterveys) ja on halukas edistämään omaa terveyttään ja jaksamistaan	ottaa huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävät elämäntavat ja tottumukset, osallistuu niitä ja omaa jaksamistaan edistävään toimintaan	toimii terveyttä, hyvinvointia ja omaa jaksamistaan edistävällä tavalla, ehkäisee terveyttä kuluttavia tekijöitä ja perustelee toimintansa elintapojen ja terveyden välisellä tutkittulla tiedolla ja kokemuksella
Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintaympäristön turvallisuutta edistävien toimintatapojen noudattaminen	noudattaa yhteisössä sovittuja terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja, mutta tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa	ottaa toiminnassaan huomioon terveyttä ja toimintakykyä kuormittavia tekijöitä ja haluaa edistää toimintansa ja toimintaympäristönsä terveellisyyttä ja turvallisuutta	ottaa toiminnassaan monipuolisesti huomioon terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja edistää omalla toiminnallaan koko yhteisön hyvinvointia
Terveysliikunnan ja terveydenhuoltopalvelujen hyödyntäminen	suunnittelee ja toteuttaa ohjattuna terveyttä edistävää liikuntaa ja osaa tarvittaessa hakea apua terveydenhuollon palveluista	toteuttaa terveyttä edistävää liikuntaa laatimansa ohjelman mukaan ja käyttää tarvittaessa terveydenhuollon palveluja	hyödyntää itsenäisesti terveysliikunnan mahdollisuuksia oman toimintakyvyn ylläpitämisessä ja osaa hyödyntää terveydenhuol-

	luista		topalveluja tilanteen vaatimalla tavalla
Tapaturmien ehkäisy ja ensiapu sekä ergonominen toiminta	tunnistaa mahdollisia tapaturmariskejä, osaa hakea ja antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa sekä noudattaa tutuissa tilanteissa ergonomisia toimintatapoja	ehkäisee toiminnallaan tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua sekä noudattaa ergonomisia toimintatapoja	toimii huolellisesti ja ennalta ehkäisee tapaturmien syntymistä, osaa hakea ja antaa ensiapua sekä työskentelee ergonomisesti ja itseään säästään
Fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä ja toimintakykyä edistävien, kansansairauksia ennaltaehkäisevien ja terveyttä kuluttavien tekijöiden sekä ammatin haittavaikutuksia koskevan tietoperustan hallinta	tietää tavallisimmista terveyshaitoista (kuten tupakointi ja päihteiden käyttö) sekä tavallisimmista terveyttä ja toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista, mutta tarvitsee ohjausta terveyttä edistävän tiedon hankinnassa.	hyödyntää omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoperustaa, tuntee terveyttä kuluttavat tekijät sekä elintavoista johtuvat terveyshaitat ja on tietoinen mahdollisista ammattiinsa liittyvistä kuormitustekijöistä.	hyödyntää monipuolisesti omassa toiminnassaan terveyttä ja toimintakykyä edistävää tietoa ja hakee itsenäisesti tietoa mahdollisista ammattinsa haittavaikutuksista.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu.. Vuorovaikutus ja yhteistyö. Ammattietiikka. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky. Kestävä kehitys. Viestintä ja mediaosaaminen. Teknologia ja tietotekniikka.

Muut valinnaiset opinnot

Asiakaspalvelu, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa palvella asiakasta asiakaslähtöisesti, ystävällisesti ja erilaiset asiakasryhmät huomioon ottaen
- ymmärtää henkilökohtaisen palvelun merkityksen

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, käytännöntyöskentely, itsenäinen työskentely

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Asiakaspalvelu	osaa palvella asiakasta asiakaslähtöisesti ja ystävällisesti	osaa palvella asiakasta asiakaslähtöisesti ja ystävällisesti ymmärtää henkilökohtaisen palvelun merkityksen	osaa palvella asiakasta asiakaslähtöisesti, ystävällisesti ja erilaiset asiakasryhmät huomioonottaen ymmärtää henkilökohtaisen palvelun merkityksen ja osaa toimia sen mukaisesti

Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu .Vuorovaikutus ja yhteistyö

Terveellinen ruoka ja ravitsemus, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tietää terveellisen ruoan ja ravitsemuksen periaatteet
- osaa valita ja koota ravitsemuksellisesti täysipainoisia aterioita
- tiedostaa terveellisen ravinnon merkityksen omalle hyvinvoinnilleen sekä kansanterveydelle
- osoittaa toiminnallaan ja tiedoillaan halua ja kykyä ylläpitää ja edistää terveyttä

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, oppimistehtävät, käytännön keittiötyöskentely, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn sekä tehtävien suorittamista

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tiedonhankinta	hakee tietoa työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista ohjattuna	hakee tietoa jonkin verran eri lähteistä	hakee monipuolisesti tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa
Fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitäminen ja edistäminen	ottaa ohjattuna huomioon tavallisimpia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ravitsemustottumuksia ja on halukas edistämään omaa	ottaa huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ravitsemustottumuksia, osallistuu niitä ja omaa jaksamistaan edistävään	toimii terveyttä, hyvinvointia ja omaa jaksamistaan edistävällä tavalla, ehkäisee terveyttä vaarantavia tekijöitä, perustelee

	terveyttään ja jaksamistaan	toimintaan	toimintaansa ja valintojansa tutkitun tiedon avulla
Vuorovaikutus ja yhteistyö	osallistuu oppimistehtävien esittelyyn ohjattuna ja vastaa esitettyihin kysymyksiin	osallistuu oppimistehtävien esittelyyn, vastaa esitettyihin kysymyksiin ja osallistuu keskusteluun	osallistuu oppimistehtävien esittelyyn, perustelee valintansa, osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti keskusteluun

Elinikäisen oppimisen avaintaidot Oppiminen ja ongelmanratkaisu .Vuorovaikutus ja yhteistyö. Terveys, turvallisuus ja toimintakyky.

Ympäristötieto, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- noudattaa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia työ- ja toimintatapoja niin, että ne tukevat ammattitaidon saavuttamista ja täydentävät ammattitaitoa
- ehkäisee jätteiden syntyä ja lajittelee jätteitä tarkoituksenmukaisesti sekä hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät ja itsenäinen työskentely

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tärkeimpien ympäristöongelmien ja niihin esitettyjen ratkaisukeinojen tunteminen sekä kestävän kehityksen ja vastuullisten toimintatapojen mukainen toiminta	tuntee kestävän kehityksen peruseriaatteet työssään	tuntee kestävän kehityksen haasteita sekä tapoja, joilla voi työssään pyrkiä osaltaan toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan	tietää perusasiat aineen kierrosta ja energian virrasta maapallolla tuntee kestävän kehityksen haasteita ja niihin esitettyjä ratkaisuja
Ammattitaidon kannalta keskeisen jätehuollon hallinta sekä jätteiden synnyn ehkäiseminen	osaa ehkäistä jätteiden syntyä ja lajitella syntyvän jätteen ohjautusti tavanomaisissa työtehtävissä	osaa ehkäistä jätteiden syntyä sekä lajittelee jätteet ohjeiden mukaan	osaa ehkäistä jätteiden syntyä tuotteiden ja pakkausten suunnittelussa ja hankinnoissa sekä lajittelee jätteet itsenäisesti
Ympäristölainsäädännön noudattaminen ja ympäristölaatuja järjestelmien mukainen toiminta	toimii opastettuna ammatissaan keskeisten ympäristömääräysten mukaisesti toimii ohjattuna ympäristölaatuja järjestelmien mukaisesti ammatissaan	toimii ammatissaan ympäristömääräysten mukaisesti toimii ympäristölaatuja järjestelmien mukaisesti ammatissaan	toimii ammatissaan ympäristömääräysten mukaisesti ja ennakoii tulevia muutoksia

Elinikäisen oppimisen avaintaidot: Oppiminen ja ongelmanratkaisu. Ammattietiikka. Kestävä kehitys. Viestintä ja mediaosaaminen. Teknologia ja tietotekniikka.

Tulityö ja työturvallisuus, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tietää työturvallisuuden perusteet
- tunnistaa vaaratekijät työpaikalla
- tietää perustiedot tulitöistä ja niihin liittyvistä vaaratekijöistä
- osaa ennakoida ja toimia tapaturma- ja onnettomuustilanteessa

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät ja itsenäinen työskentely

Arviointi

Tulityö ja työturvallisuus arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.

Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija

- osallistuu koulutukseen ja suorittaa hyväksytysti tulityökortti ja työturvallisuuskortti kokeen

Hygieniaosaaminen, 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa huolehtia henkilökohtaisesta puhtaudesta sekä työskennellä hygieenisesti

- huomioi kaikessa toiminnassaan mikrobien elinehdot ja estää niiden lisääntymisen käsiteltäessään elintarvikkeita sekä puhdistaaessaan työympäristöään
- osaa arvioida työskentelynsä ja työympäristönsä puhtautta

Opiskelija voi halutessaan suorittaa Eviran hygieeniaosaamistestin.

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, pari- ja ryhmätyöt, oppimistehtävät ja itsenäinen työskentely

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	osaa ohjauksessa hankkia, varastoida ja käsitellä elintarvikkeet hygienisesti oikein	osaa hankkia, varastoida ja käsitellä elintarvikkeet hygienisesti oikein	osaa hankkia, varastoida ja käsitellä elintarvikkeet hygienisesti oikein
		osaa pääpiirteittäin arvioida elintarvikkeiden laatua	osaa aistinvaraisesti arvioida elintarvikkeiden laatua
	osaa huolehtia henkilökohtaisesta puhtaudesta ja pitää työvaatteet ja jalkineet siisteinä	osaa huolehtia henkilökohtaisesta puhtaudesta sekä käyttää asiallista, siistiä työvaatetusta	osaa huolehtia henkilökohtaisesta puhtaudesta sekä käyttää asiallista, siistiä työvaatetusta
	osaa työskennellä hygienisesti	osaa työskennellä hygienisesti	osaa työskennellä hygienisesti
	tietää mikrobien elinehdot ja lisääntymiseen vaikuttavat seikat	huomioi toiminnassaan mikrobien elinehdot ja estää niiden lisääntymisen käsitellessään elintarvikkeita sekä puhdistaaessaan työympäristöään	huomioi kaikessa toiminnassaan mikrobien elinehdot ja estää niiden lisääntymisen käsitellessään elintarvikkeita sekä puhdistaaessaan työympäristöään
	tietää elintarvikkeita ja omavalvontaa koskevien lainsaadännön olemassaolo	osaa toimia keittiö- ja elintarvikehygieniää sekä omavalvontaa koskevien tärkeimpien säädösten mukaisesti	toimia keittiö- ja elintarvikehygieniää sekä omavalvontaa koskevien säädösten mukaisesti
			osaa arvioida työskentelynsä ja työympäristönsä puhtautta

Digifotokoulu, 1 ov

Tavoitteet

Digikameran hyödyntäminen valokuvauksessa ja omassa ammatissa.
Kuvankäsittely tietokoneohjelmassa.

Opiskelija

- tietää kameran valintaan vaikuttavat seikat
- osaa ottaa digitaalikameralla valokuvia, siirtää kuvat tietokoneelle, käsitellä kuva kuvankäsittelyohjelmalla ja siirtää valokuvat kuvavalmistamoon paperikuviksi tehtäväksi
- osaa hyödyntää digitaalista kuvaa esim. opinnäytetyössään ja muussa julkaisutoiminnassa
- osaa kuvan skannaamisen

Opetusmenetelmät

Luokkaopetus, toiminnalliset ja luovat harjoitukset kuvausvälineillä, itsenäinen opiskelu

Arviointi

Arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit		
	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
	noudattaa työaikoja ja sopii poikkeuksista etukäteen noudattaa kestävän kehityksen periaatetta toimii annettujen toimintamallien mukaan käyttää omaksumiaan taitoja usein toistuvissa tilanteissa osaa käyttää digikameraa	omaa valmiudet toimia itseään kehittämällä osaa digikuvauksen keskeiset tehtävät ja sanaston	omaa valmiudet ja halun toimia itseään kehittämällä pystyy itsenäisesti työskentelemään soveltaen ohjeita asettaa asioita tärkeysjärjestykseen, tekee suunnitelmia ja pohtii erilaisia vaihtoehtojen

	<p>osaa siirtää kuvat tietokoneelle</p> <p>osaa toimia ryhmässä yhteistyökykyisesti osattava ottaa vastuuta omasta työstään</p>	<p>luokittelee, vertailee ja jäsentää hankkimaansa tietoa sekä muokkaa sitä käyttökelpoiseksi opastettuna</p> <p>osaa tehdä kuvan muokkauksen</p> <p>osaa hyödyntää kuvia tekstin osana</p> <p>osaa scannata kuvat</p> <p>toimii vuorovaikutteisesti yhteistyössä työryhmän jäsenten kanssa ja vastaa hänelle annetuista tehtävistä</p> <p>osaa arvioida omaa työtään ja opiskeluaan</p>	<p>vaikutuksia, niin että hän osaa valita niistä kulloinkin sopivimman</p> <p><i>toimii aktiivisena työparina tai ryhmän jäsenenä</i></p>
--	---	--	---

Muu arviointi

Suoritukset arvioidaan tehtyjen harjoitustöiden ja kokeen perusteella.